

PROJECTE LINGÜÍSTIC

ESCOLA RIUMAR

Elaborat el curs 2004/5
En revisió durant curs 2018/19

ÍNDEX

1- INTRODUCCIÓ.

1.1. MARC NORMATIU.

2- ANÀLISI DEL CONTEXT LINGÜÍSTIC.

3- CONSIDERACIONS SOBRE EL TRACTAMENT DE LES LLENGUES.

3.1. ÀREA DE LLENGUA CATALANA, LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA.

3.1.1. ASPECTES METODOLÒGICS.

3.1.2. SISTEMATITZACIÓ DE LA LLENGUA CASTELLANA.

3.2. ÀREA DE LLENGUES ESTRANGERES.

3.2.1. ASPECTES METODOLÒGICS.

3.2.2. INTRODUCCIÓ DE L'ANGLÈS A EDUACIÓ INFANTIL.

3.2.3. L'ANGLÈS A CICLE INICIAL.

3.2.4. L'ANGLÈS A CICLE MITJÀ DE PRIMÀRIA

3.2.5. L'ANGLÈS A CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA

4. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

4.1. ORGANITZACIÓ DELS USOS LINGÜÍSTICS

4.1.1. LLENGUA DEL CENTRE

4.1.2. DOCUMENTS DE CENTRE

4.1.3. ÚS NO SEXISTA DEL LLENGUATGE

4.1.4. COMUNICACIÓ EXTERNA I DE RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES

4.1.5. EDUCACIÓ NO FORMAL I ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

4.1.6. LLENGUA I ENTORN

4.2. PLURILINGÜISME AL CENTRE EDUCATIU

4.2.1. ACTITUDS LINGÜÍSTIQUES

4.2.2. MEDIACIÓ LINGÜÍSTICA (TRADUCCIÓ I FACILITACIÓ)

4.3. ALUMNAT NOUVINGUT

4.4. ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS HUMANS. EL PLA DE FORMACIÓ DE CENTRE EN TEMES LINGÜÍSTICS.

4.5. ORGANITZACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ CURRICULAR

1. 4.5.1. COORDINACIÓ CICLES I NIVELLS

4.5.2. ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES COMUNES

4.5.3. PROJECTES D'INNOVACIÓ

4.6. BIBLIOTECA ESCOLAR

4.6.2.PLA DE LECTURA DE CENTRE

4.6.1.ACCÉS I ÚS DE LA INFORMACIÓ

4.7. PROJECCIÓ DEL CENTRE

4.7.1. PÀGINA WEB DEL CENTRE

4.7.2. REVISTA

4.7.3.EXPOSICIONS

4.7.4. PROGRAMA DE RÀDIO LLAPIS I PAPER.

4.8. XARXES DE COMUNITATS VIRTUALS

4.9. INTERCANVIS I MOBILITAT

4.10.DIMENSIÓ INTERNACIONAL DEL CENTRE EDUCATIU

5- ATENCIÓ ALS NOUINGUTS

5.1- ATENCIÓ ESPECÍFICA.

5.1.1- EDUCACIÓ INFANTIL

5.1.2- CICLE INICIAL

5.1.3- CICLE MITJÀ I SUPERIOR

6- ADDENDA CURS 2015-16

7- ANNEX: QÜESTIONARI LINGÜÍSTIC

1- INTRODUCCIÓ

La normalització lingüística de l'ensenyament és un objectiu base del nostre sistema educatiu. El Projecte Lingüístic de Centre ha de ser l'instrument de gestió que possibiliti aquest procés.

1.1- Marc normatiu.

Desplegament normatiu de referència:

- La llei 7/1983 de Normalització Lingüística estableix el marc general que defineix el paper de la llengua catalana en el sistema educatiu.
- Llei 1/1998, de 7 de gener de Política Lingüística. (DOGC 2553, de 9 de febrer i BOE 36, d'11 de febrer).
- Estatut d'autonomia (Llei Orgànica 6/2006)
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.
- Decret 75/ 1992 de 9 de març, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments d'educació infantil, d'educació primària i d'educació secundària obligatòria (Art : 6.2)
- Decret 198/ 1996, de 12 de juny, d'aprovació del reglament orgànic dels centres d'educació infantil i primària (Art: 9.4)
- Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.
- Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària on l'article 4 especifica en referència al règim lingüístic que:

1. El règim lingüístic de l'educació primària es regeix pels principis establerts al títol II de la LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i per les disposicions reglamentàries de desplegament.
2. Els centres estableixen en el projecte lingüístic, que s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn, els criteris per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües i per al seu tractament i ús, els criteris per a la implementació d'estratègies orientades a l'adquisició de la competència plurilingüe dels alumnes, les mesures per fomentar l'estudi de llengües no curriculars i d'altres cultures presents en la comunitat educativa i els criteris per a l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut.
3. En acabar l'ensenyament obligatori, el sistema educatiu a Catalunya ha de garantir que tots els alumnes, independentment del seu origen lingüístic familiar, tinguin un ple domini de les dues llengües oficials i el coneixement de, com a mínim, una llengua estrangera amb l'objectiu que assoleixin les competències bàsiques que s'estableixen en el Marc europeu comú de referència per a les llengües. Els centres podran oferir opcionalment, la introducció d'una segona llengua estrangera.
4. La implantació d'estratègies educatives d'immersió lingüística s'ha d'ajustar al que estableix la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

2- ANÀLISI DEL CONTEXT LINGÜÍSTIC

El municipi de Deltebre, amb una població de més d'11.000 habitants (IDESCAT 2014), té un coneixement de la llengua catalana en tots els seus usos lingüístics de més de 10.000 habitants (IDESCAT 2014). Per tant, l'entorn és catalano-parlant en més del 90%.

L'entorn català i rural, on està situada l'escola, amb una població bastant estable, fa que la llengua de relació sigui el català, i que els pocs casos de famílies immigrants procedents d'altres llocs de l'estat o d'altres països amb ús de llengües diferents del català, s'integrin amb molta més facilitat i rapidesa que en altres llocs de Catalunya.

Les famílies del nostre alumnat fan ús en la seva relació diària del català en una proporció altíssima (més del 90%). Malgrat hi hagi alguna família de parla diferent dins del nucli familiar, sovint entenen el català i, fins i tot, es relacionen amb l'entorn fent-lo servir com a llengua vehicular.

Aquesta situació comporta que prop del 95 % dels nostres alumnes siguin catalanoparlants, tant a dins com a fora de l'escola.

Respecte als mestres, tots posseeixen la capacitat adient, de tal manera que tots imparteixen els seus ensenyaments en català, tret de les assignatures de castellà i anglès.

De l'anàlisi detallat de la situació lingüística dibuixada del centre i del seu entorn, podem concloure que aquesta es caracteritza per un ús totalment predominant de la llengua catalana, amb incorporacions puntuals d'alumnat amb parla d'altres llengües, per als quals es fan les adequacions curriculars pertinents. Val a dir que les incorporacions que s'han produït fins ara han estat integrades ràpida i absolutament al domini lingüístic català.

3- CONSIDERACIONS SOBRE EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES.

La llengua catalana, com a llengua d'aprenentatge i de comunicació, farà les funcions de vehicle d'expressió quotidiana, assolint en l'escola l'estatus de llengua usual.

En el moment d'ingrés al centre d'un alumne amb llengua familiar diferent de la catalana, s'ha de vetllar perquè aquest s'hi senti acollit, establint estratègies que li facilitin una ràpida comunicació en llengua catalana per tal d'afavorir la seva participació activa en la dinàmica de l'escola. La llengua és un mecanisme primordial per a la realització de nous aprenentatges i per a una plena integració en la comunitat. Per tal fi, s'ha elaborat un programa d'acolliment lingüístic, contemplat al Pla d'Acollida de Centre.

3.1- Àrea de llengua catalana, llengua castellana i literatura.

En el marc legal de la nova ordenació curricular s'ha previst un tractament diferenciat de les dues llengües oficials a Catalunya (català i castellà).

Els continguts i estructures lingüístiques comuns es concretaran per un costat a través de la llengua catalana i per un altre a través de la llengua castellana (annex III Real Decreto 1513/2006) Per tant, els continguts i estructures lingüístiques comuns han de formar part d'una única programació en llengua catalana, igualment que en llengua castellana.

L'escola comença a treballar **aprenentatge de la llengua catalana** a l'etapa Infantil com a única llengua, per tal d'evitar interferències, formant part de totes les àrees i com a mitjà de participació i expressió.

Per tal d'aconseguir els objectius mínims i com a mesura d'**atenció a la diversitat** el centre ha decidit l'actuació d'una mestra de desdoblament de català per a tota primària. Pel que fa a l'**alumnat amb NEE** el centre ja disposa de reunions periòdiques i materials adaptats per a aquesta tipologia d'alumnat i que es té en compte en el seu procés d'aprenentatge i a l'avaluació. Els alumnes de NEE tenen un reforç fora de l'aula ordinària. També pel que fa a l'**alumnat nouvingut** té uns materials adaptats i també el seu procés d'aprenentatge es contempla durant tot el curs i a l'avaluació. Atès que pràcticament no tenim alumnat nouvingut, els usos lingüístics de la nova immigració estan molt poc presents a l'aula. Això no vol dir que de manera puntual algun professor si té un alumne nouvingut a l'aula el faci intervenir usant la L1 o mostrant aspectes culturals de l'alumne nouvingut a la resta de l'alumnat de la classe.

El seguiment de l'alumnat nouvingut es fa a través dels Plans individuals (PI), on es contempla llengües d'origen de l'alumnat, així com el seu procés d'ensenyament-aprenentatge. Per tant, el tutor com a responsable dels PI és qui per mig de la coordinació tutors- professors explica i dona a conèixer la situació de l'alumnat nouvingut.

Els aspectes metodològics i de seguiment d'alumnes amb NEE i d'alumnes nouvinguts es determinen a les CADS i a les reunions de cicle.

3.1.1- Aspectes metodològics.

Si s'accepta que, des del punt de vista funcional, el llenguatge verbal implica el desenvolupament i la maduració de les capacitats complexes mitjançant les quals s'atenen tres necessitats bàsiques de l'ésser humà – la comunicació, la representació i la regulació de conductes –, llavors s'ha de concedir una importància essencial al seu ensenyament i

aprenentatge a l'escola. Quan els xiquets i xiquetes aprenen una llengua no adquireixen simplement paraules o estructures, sinó també significats culturals i concepcions sobre el món i ells mateixos. L'atenció envers ambdues funcions –la comunicativa i la representativa– té implicacions fonamentals en el currículum.

S'ha de tenir en compte, pel que fa a l'ensenyament de la llengua que tots els continguts s'han de subordinar als objectius finals proposats en l'àrea com ara el desenvolupament de la capacitat per a utilitzar el llenguatge fonamentalment com a instrument de comunicació, de coneixement i de plasmació estètica. Aprendre una llengua no és tan sols ni principalment memoritzar regles gramaticals. Aprendre una llengua a l'Educació Primària és capacitar-se per a fer-la servir cada vegada millor, comprendre les seves estructures i ser capaç de recrear-la i de gaudir-ne. Per tot això el treball sistemàtic de reflexió sobre la llengua mai ha de sobrepassar la capacitat d'abstracció dels alumnes.

Tota la **programació curricular** tant lectiva com no lectiva compta amb un seguiment periòdic per potenciar l'ús de la llengua catalana. La programació curricular lectiva es determina a partir de les reunions de cicle i CAD i la programació curricular no lectiva a partir de les reunions del PEE.

No hem d'oblidar que els continguts que s'ensenyen han de resultar significatius per als alumnes, de manera que s'aconsegueixi transmetre i generar una actitud positiva envers la llengua. Amb l'objectiu de respectar el procés d'aprenentatge dels nens i nenes, tots els coneixements lingüístics partiran dels que ja tenen adquirits (idees prèvies) i la seva presentació serà diversificada i adequada a l'edat dels alumnes sense deixar de ser rigorosos. Considerant que la llengua és el millor instrument de comunicació amb què compta l'ésser humà, s'ha de facilitar l'adquisició d'estratègies per a la seva producció.

Al centre treballarem sistemàticament tant la **comprensió lectora com l'escriptura creativa** d'acord amb models acuradament seleccionats. L'objectiu és que els alumnes puguin assolir un domini adequat de les quatre habilitats bàsiques: escoltar, llegir, parlar i escriure, de forma comprensiva, correcta i coherent. En el procés de la lecto-escriptura el model educatiu de centre es basa en el principi de la creativitat (PLC) i la seqüenciació de lectures es determina per reunions d'etapa previstes per coordinar l'aplicació d'aquells materials elaborats pel claustre i aquells recursos que cada mestre creu que són més adients per al seu alumnat.

La llengua parlada no pot ser considerada com un fet que té lloc espontàniament, sinó que s'ha de plantejar rigorosament i s'ha de programar al llarg de tots els cicles. Cal que els alumnes desenvolupin amb tota la intensitat les seves capacitats expressives i comunicatives.

Els aspectes organitzatius contemplen les reunions periòdiques d'etapa. També tenim uns protocols d'actuació per al traspàs d'infantil a primària, de primària a secundària i quan un alumne canvia de centre. Tots aquests documents contenen informació sobre l'aprenentatge curricular i familiar de l'alumne.

Tot el **programari informàtic** del centre és programari lliure i en català. La recerca de continguts i activitats, en gran mesura, es fa per via informàtica i amb la utilització de les PDIs.

3.1.2- Sistematització de la llengua castellana.

És més adequat parlar de sistematització que no pas d'introducció de la llengua castellana, ja que els alumnes ja tenen coneixements o ja posseeixen un cert domini d'aquesta llengua; en conseqüència no s'ha de tractar com si fos una llengua desconeguda. En principi se'ls fa immersió lingüística en català, després es va introduint progressivament la llengua castellana en funció de l'aprenentatge que vagin assolint en llengua catalana.

A la nostra escola s'inicia la sistematització del procés d'ensenyament - aprenentatge de la llengua castellana al cicle inicial. Al primer nivell de cicle inicial es treballarà fonamentalment la comprensió i expressió oral. Al 2n. nivell s'iniciarà el treball sistemàtic de la llengua escrita.

Al moment de treballar el PCC de l'àrea de llengua en els continguts i estructures de la llengua castellana s'haurà de vetllar per:

- Evitar les repeticions en els continguts entre les àrees de llengua catalana i castellana. Els continguts o adquisicions que l'alumne ha fet a partir de les activitats en català s'aniran transferint al castellà intentant evitar les repeticions.
- Atendre l'especificitat dels continguts. Els continguts de la llengua castellana s'han de centrar en els aspectes diferencials i específics; ja siguin de fonètica ortografia o gramàtica.
- Evitar l'anticipació d'aprenentatges. Donat que el català és la llengua vehicular, no és bo treballar continguts en castellà que no hagin estat treballats en català.
- Posar-se d'acord en la terminologia comuna especialment en aquells aspectes referents a la gramàtica.

Per tant en la llengua castellana caldrà incidir en els aspectes, les normes, els usos etc. que són diferencials, que representen alguna dificultat o que li són propis.

3.2 - Àrea de llengües estrangeres: anglès.

Al moment de considerar l'opció de les llengües estrangeres i valorant les característiques dels alumnes i del professorat es va optar per la llengua anglesa com a única llengua estrangera.

La introducció de la llengua anglesa es fa a P4 a nivell oral. Pensem que com més aviat s'introdueix a l'aula, més facilitats tenen els nens per aprendre-la.

A partir de cicle mitjà es treballa l'anglès amb desdoblaments per poder donar així una millor resposta i atenció a les necessitats dels alumnes.

També es contempla a les activitats escolars: revista, sortides al teatre, etc.

Des del curs 2015-16 el centre imparteix la Plàstica a partir de 4t amb anglès. Però el centre està obert a més tipus d'innovacions tot depenen de la disponibilitat del professorat d'anglès i altres mestres que tinguin la capacitat per fer-ho.

3.2.1 - Aspectes Metodològics.

Els objectius que cal assolir d'una llengua estrangera no poden ser equiparables als de llengua catalana i castellana, per raons òbvies.

Hem de tenir en compte que la finalitat de l'aprenentatge de la llengua estrangera és comunicar-se, servint-se d'aquesta. Per a aconseguir la competència comunicativa cal tenir en compte la llengua a la qual s'exposen els alumnes. Aquesta ha de ser rellevant als seus interessos i adaptada a la seva capacitat cognoscitiva i afectiva.

Les activitats auditives adquireixen una importància primordial en els primers estadis de l'aprenentatge. Els alumnes han d'estar exposats a la major quantitat de llengua oral possible. Les activitats han de ser molt variades i han d'estar regides per les normes de la competència sociolingüística. El desenvolupament de la capacitat lingüística dependrà en gran mesura de l'intercanvi comunicatiu amb els/les companys/es i el/la mestre/a dins l'àmbit escolar, ja que per a molts aquest serà l'únic lloc en el qual podran practicar l'anglès, per la qual cosa ha de practicar-se sistemàticament a l'aula. La llengua ha de ser significativa i ha de ser presentada dins d'un context. No obstant això, s'ha d'anar evolucionant cap al desenvolupament al cicle Superior de les quatre destreses lingüístiques (escoltar, parlar, llegir i escriure).

Un altre aspecte que s'ha de subratllar és l'atenció que és donarà al sistema fonològic de l'anglès, de manera que els alumnes no solament distingeixin una paraula d'una altra, sinó que també es familiaritzin amb el ritme i l'entonació per a produir veritables unitats de significat.

A la nostra escola es va habilitar un aula específica per a la llengua anglesa el curs 1999-2000 amb l'objectiu de millorar la qualitat de l'ensenyament - aprenentatge de l'anglès dins un entorn adequat a les necessitats i interessos de l'alumnat. Vam dotar l'aula dels requisits mínims per assegurar-ne un bon funcionament tractant de fer de la *English Classroom* un espai d'immersió vivencial i significativa en anglès.

Els objectius que ens vam plantejar quan es va prendre aquesta decisió van ser:

- Crear un espai vivencialment en anglès.
- Promoure l'atenció i la concentració mitjançant les ajudes visuals. Les imatges creen contextos i fan que els alumnes/as puguin tenir referents d'allò que moltes vegades no és possible observar directament.
- Potenciar el contacte amb el llenguatge perceptiu (input) i afavorir l'expressió oral de vocabulari i expressions senzilles (output).
- Encoratjar el progrés individual utilitzant tots els recursos a mà (diccionaris, contes revistes, diccionaris d'imatges etc.)

El mestre encarregat d'impartir l'anglès a tots els nivells serà l'especialista d'anglès del centre. Si en un futur més o menys pròxim es disposa d'un altre mestre capacitat per fer-ho, l'escola prioritzarà treballar en anglès amb àrees no lingüístiques com la Plàstica a tots els nivells i la Informàtica.

3.2.2 - Introducció de l'anglès a educació infantil.

Durant el curs 2014-15 es va decidir introduir de manera oral l'anglès a P4 d'educació infantil per aprofitar la gran facilitat d'imitació i d'adquisició de nous sons i estructures que té l'alumnat en aquesta edat i així aconseguir un aprenentatge més eficaç d'aquesta llengua. La plasticitat cerebral d'aquesta edat també inclou el sentit de l'oïda, cal aprofitar la capacitat

que tenen per discriminar i recordar sons, paraules noves, imitar la fonètica i entonació característiques de la llengua anglesa.

La metodologia emprada per a l'ensenyament –aprenentatge de les llengües estrangeres en aquestes edats primerenques no ha de diferir de la didàctica habitual d'educació infantil.

El gran repte és que des del primer dia els alumnes entenguin l'idioma estranger que els parla la nova mestra. Així doncs amb l'objectiu de motivar per a la comprensió i l'expressió es fan servir diferents recursos: dramatitzacions, jocs, contes, imatges, cançons, vídeos...

La valoració que fem de la introducció de l'anglès l'educació infantil és molt positiva tant a nivell d'adquisició com de motivació dels alumnes.

3.2.3 - L'anglès a cycle inicial d'educació primària.

Al cycle inicial es treballarà principalment el llenguatge oral. Els nens de 1r de cycle inicial encara estan en el procés d'aprenentatge de la lecto-escriptura de la llengua catalana, per tant no ens sembla convenient introduir el llenguatge escrit de la llengua anglesa. A mesura que els alumnes estiguin més segurs en la seva pròpia llengua el llenguatge escrit estarà més present.

En termes generals la metodologia ha de reunir les característiques següents:

- Que afavoreixi una intensa activitat de l'infant. La manipulació i l'experimentació han de ser presents a la classe d'idioma.
- Que es recolzi en la funcionalitat dels aprenentatges. La llengua no ha de ser una finalitat, sinó un vehicle per jugar, cantar, divertir-se...
- Que tingui en compte el vessant afectiu del alumne/a.
- Que les activitats que es duguin a terme siguin significatives per a l'infant.
- Que no s'oblidi el paper de la memorització comprensiva (cançons, poemes...) Els xiquets/es adquireixen el llenguatge per imitació, una repetició idèntica al model.

Es tracta de crear situacions que fomentin la necessitat d'entendre i comunicar-se.

Les conclusions a les que hem arribat són les següents:

- El treball d'anglès a cycle inicial facilita l'augment de l'*input* oral i això facilita l'adquisició dels objectius al final de l'etapa.
- L'aprenentatge d'una altra llengua ajuda a la consolidació de la llengua pròpia, ja que hi ha unes estructures comuns a totes les llengües i per tant facilita l'adquisició de vocabulari i estimula la capacitat intel·lectual.
- Afavoreix el coneixement d'altres cultures i facilita l'enteniment d'altres costums.

3.2.4. - L'anglès a Cycle Mitjà de Primària.

Tenint en compte que al cycle inicial, a tot estirar, a finals del 5è o 6è trimestre, s'ha treballat la comprensió escrita, a nivell de reconèixer paraules escrites amb la seva imatge, és al cycle mitjà quan s'introdueix la lecto-escriptura en llengua anglesa. Primer, a nivell de paraula i gradualment reproduint models i estructures. Això sí, com ja s'ha dit anteriorment, sempre dins d'un context significatiu per a l'alumnat. D'aquesta manera s'haurà fet un treball sistemàtic i gradual de les quatre habilitats bàsiques: escoltar, parlar, llegir i escriure; competències bàsiques que també hauran de desenvolupar i assolir al llarg de l'educació primària.

A continuació s'explicitaran, a nivell molt general, les competències de l'àmbit lingüístic exigides a l'àrea d'anglès:

- Comprendre la informació explicitada en un text oral i extreure'n allò que interessa en funció dels objectius de la situació comunicativa.
- Comprendre la informació explicitada en un text escrit amb l'ajut d'imatges o dibuixos aclaridors.
- Expressar-se oralment aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic i estructures morfosintàctiques.
- Expressar-se per escrit amb frases o textos senzills seguint un model.

3.2.5. - L'anglès a Cicle Superior de Primària.

És al cicle superior quan les quatre habilitats bàsiques (*listening, speaking, reading i writing*) ja s'han de treballar a ple rendiment; treballant gran diversitat de textos escrits i tenint contacte amb diferents modalitats d'*input* (concursos en anglès, documentals, pel·lícules, notícies, programes televisius i radiofònics, intercanvi de correu entre diferents escoles... entre d'altres situacions que s'acostin a la realitat i als interessos de l'alumnat. Òbviament, totes aquestes activitats han d'estar adaptades al seu nivell.) A més és un cicle en què s'ha de treballar de forma coordinada amb l'ESO i tenir molt en compte les competències bàsiques que han d'assolir a l'educació primària per encaminar-los cap a les que s'exigiran a l'educació secundària obligatòria.

4. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

4.1. Organització dels usos lingüístics.

4.1.1. Llengua del centre.

La llengua catalana, com a llengua d'aprenentatge i de comunicació, farà les funcions de vehicle d'expressió quotidiana, assolint en l'escola l'estatus de llengua usual.

En el moment d'ingrés al centre d'un alumne amb llengua familiar diferent de la catalana, s'ha de vetllar perquè aquest s'hi senti acollit, establint estratègies que li facilitin una ràpida comunicació en llengua catalana per tal d'afavorir la seva participació activa en la dinàmica de l'escola. La llengua és un mecanisme primordial per a la realització de nous aprenentatges i per a una plena integració en la comunitat. Per tal fi, s'ha elaborat un programa d'immersió lingüística.

4.1.2. Documents centre.

El centre ha elaborat com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic propi adaptat a la realitat lingüística de l'entorn.

El projecte lingüístic estableix pautes d'ús de la llengua catalana per a totes les persones membres de la comunitat educativa i garanteix que les comunicacions del centre siguin en aquesta llengua.

En el projecte educatiu es preveu l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut. En el projecte lingüístic es fixen criteris perquè l'alumnat pugui continuar, o iniciar si escau, el procés d'aprenentatge de la llengua catalana i de la llengua castellana.

4.1.3. Ús no sexista.

El centre promou la igualtat d'oportunitats per als nois i les noies i evita els comportaments i les actituds discriminatòries per raó de sexe, principi que es reflecteix en el projecte educatiu i curricular. Així mateix, el centre posa una cura especial per evitar els referents i continguts androcèntrics i homofòbics en el desenvolupament del currículum, eliminar els llenguatges i els comportaments sexistes, promoure la prevenció de conductes abusives i fomentar la no-agressivitat en les relacions interpersonals.

4.1.4. Comunicació externa i de relació amb les famílies.

El projecte lingüístic estableix pautes d'ús de la llengua catalana per a totes les persones membres de la comunitat educativa i garanteix que les comunicacions del centre siguin en aquesta llengua. Tanmateix, es poden adoptar mesures de traducció en una de les llengües d'ús familiar per al període d'acollida de les famílies procedents d'altres països.

4.1.5. Educació no formal i activitats extraescolars.

L'entorn lingüístic del nostre centre és majoritàriament catalanoparlant. Les activitats no reglades o d'educació no formal són realitzades per l'AMPA i monitors que utilitzen de forma habitual la llengua catalana. La incidència de l'alumnat nouvingut en el nostre centre i el nostre entorn, és inferior al 7%.

De tot això se'n deriva que en la present revisió del projecte lingüístic del nostre centre, actualment, és innecessari la formalització del control de mecanismes, documents, i protocols per l'ús del català en aquest tipus d'activitats.

4.1.6. Llengua i entorn.

L'escola Riumar participa en el Pla Educatiu d'Entorn de Deltebre, dirigit a tot l'alumnat, i a tota la comunitat educativa, amb una especial sensibilitat pels sectors socials més fràgils i més vulnerables; pretenem educar per a la ciutadania, fent possible el desenvolupament de tot l'alumnat a partir de l'educació intercultural, basada en la igualtat d'oportunitats i el dret a la diferència, i a partir de la consolidació del català com a llengua d'ús social.

4.2. Plurilingüisme al centre educatiu.

4.2.1. Actituds lingüístiques.

Al projecte educatiu del centre es contempla una educació per a la cohesió social, basada en la llengua catalana com a instrument de comunicació en un context multilingüe i en els elements que garanteixen la igualtat d'oportunitats i el dret a la diferència de tot l'alumnat. En les normes d'organització i gestió del nostre centre es recullen els drets i deures dels diferents membres de la comunitat educativa pel que fa a l'ús de la llengua, al respecte de la diversitat i a la igualtat d'oportunitats i s'organitzen els recursos necessaris per fer reals els objectius del Pla per a la llengua i la cohesió social al centre.

El Pla d'acollida i d'integració està pensat, per al conjunt de la comunitat educativa i preveu un conjunt sistemàtic d'actuacions que afavoreixin la plena incorporació de tothom a la vida i a la dinàmica ordinària del centre.

A la programació general del centre s'inclouen objectius i actuacions que garanteix l'ús de la llengua catalana entre tots els membres de la comunitat educativa, la convivència i la cooperació entre alumnes de diferents cultures, la igualtat d'oportunitats de l'alumnat sociocultural ment desfavorit i la implicació i la interacció amb l'entorn.

4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació).

El projecte lingüístic estableix pautes d'ús de la llengua catalana per a totes les persones membres de la comunitat educativa. Totes les comunicacions del centre són en aquesta llengua. També hi ha planificades una sèrie de mesures de traducció en el període d'acollida de les famílies de l'alumnat nouvingut i es facilita documentació bilingüe català/castellà i s'atén oralment en castellà aquelles persones que expressament ho demanen.

4.3. Alumnat nouvingut.

El centre organitza els recursos i estratègies adequades perquè, al més ràpidament possible, l'alumne nouvingut pugui seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

El tutor o tutora del grup i el coordinador o coordinadora LIC del centre determinen les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquest alumnat, així com els trets bàsics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es consideren més apropiats.

L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquest alumnat, sovint incorporat durant el curs escolar, amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs i especialment el fet de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport i l'aula ordinària, fa necessària l'elaboració d'un pla individual intensiu que recull la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne/a nouvingut, ha de prioritzar les necessitats educatives a treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, que li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual del seu grup classe de referència.

4.4. Organització dels recursos humans. El pla de formació de centre en temes lingüístics.

El centre, a partir dels resultats de les proves de competències bàsiques i d'altres proves d'avaluació interna, elabora un Pla de formació de centre, en el qual concretarà la formació a curt i mitjà termini. Els serveis educatius assessoraran els centres en l'elaboració d'aquests plans de formació.

4.5. Organització de la programació curricular.

4.5.1. Coordinació cicles i nivells.

A l'hora d'organitzar globalment la programació curricular de les àrees de llengües, per tal que respongui a les necessitats de l'alumnat del centre, existeix una coordinació entre el professorat d'un cicle, entre el professorat dels diversos cicles i entre el professorat de nivells etapes, independentment de la llengua que hi comparteixin.

4.5.2.Estructures lingüístiques comunes.

Hi ha un conjunt de continguts que són comuns a totes les llengües ensenyades. No té sentit que cada llengua torni a plantejar-los des de l'inici com si fossin específics, ben al contrari, cal introduir-los més sistemàticament i reflexivament en la llengua de l'escola per ser aplicats en les altres, i facilitar, així, la transferència necessària d'aprenentatges entre llengües. D'entre tots aquests continguts cal considerar, la majoria dels recursos comunicatius, com són les estratègies lectores o la redacció de resums i esquemes; els aspectes més globals com els tipus de text o altres de més concrets, com la puntuació o la terminologia gramatical. Hi ha un acord entre el professorat sobre quins són els aspectes que es consideraran en aquest apartat i en com introduir el treball d'aquests continguts, per explicitar les diferències i assegurar la interiorització dels recursos i evitar les repeticions inútils.

4.5.3.Projectes d'innovació.

Reciclat CLAT CLAT és un projecte d'innovació interdisciplinari que agrupa les àrees de Coneixement del Medi i Educació Artística en l'objectiu de crear una Batucada amb instruments reciclats. Va dirigida a tots els xiquets i xiquetes de l'escola amb la finalitat de crear un espai on tots els membres se sentin participants d'un grup i afavorir així la cohesió social dels alumnes on el català és la llengua que s'utilitza per realitzar totes les activitats.

4.6. Biblioteca escolar.

La biblioteca escolar actua com un agent més en el compliment dels objectius del projecte educatiu del centre. Les activitats planificades en el projecte de biblioteca i els serveis que ofereix a la comunitat educativa formen part del pla anual del centre i per tant, repercuteix en tot el centre pel que fa a l'ensenyament/aprenentatge de les llengües del currículum. A la biblioteca de la nostra escola, la major part dels documents és en llengua catalana, però també disposem de llibres en llengua castellana, i anglesa. També té una estreta relació amb la biblioteca pública, tant pel que fa a la coordinació i planificació d'activitats, com a la participació en activitats que s'hi organitzen, totes elles encaminades al foment de la lectura.

4.6.1.Accés i ús de la informació.

El centre disposa d'una hora lectiva quinzenal a cada nivell dedicada al foment de la lectura i ús de la biblioteca escolar, amb la finalitat d'incrementar l'hàbit lector entre els nostres alumnes. La programació de les activitats de la biblioteca formen part del pla de lectura de la biblioteca, integrat dins les activitats del currículum i dinamitzades per la biblioteca.

4.6.2.Pla de lectura de centre.

La participació del nostre centre en el programa d'innovació de biblioteques escolars Puntedu, va fer possible dur a terme aquest projecte iniciat el curs 2006-07 , amb la dotació d'una persona responsable i dinamitzadora de la biblioteca durant tres cursos consecutius, en règim de mitja jornada escolar. Això ens va permetre poder realitzar una programació de la nostra biblioteca escolar i un Pla de lectura que ofereix activitats de dinamització de la biblioteca escolar a tota la comunitat educativa.

L'escola hem volgut interrelacionar les activitats que podíem oferir a la comunitat educativa en el marc del Pla d'Entorn de Deltebre. Així hem pogut obrir la biblioteca a l'entorn, en horari extraescolar dos dies a la setmana, i també, s'ha possibilitat la realització d'unes activitats d'incentivació lectora a cada un dels nivells d'Ed. Infantil i Primària, molt profitoses en quant al desenvolupament del gust per la lectura. La llengua vehicular és el català.

4.7. Projecció del centre.

4.7.1. Pàgina web del centre.

L'equip directiu juntament amb l'equip docent, manté actualitzada la pàgina web del centre on es prioritzen els treballs dels alumnes i les activitats escolars i extraescolars que s'hi realitzen.

També s'ha habilitat una zona d'informacions generals del centre, biblioteca escolar, pla d'esports, pla educatiu d'entorn, revista escolar, i comunicacions a les famílies.

En la pàgina s'utilitza la llengua catalana com a vehicle de comunicació i altres llengües en els treballs realitzats pels alumnes.

4.7.2. Revista.

El centre realitza dues revistes anuals (per Sant Jordi i a finals de curs) que s'ofereixen als alumnes en format digital, en la que es mostren i difonen els treballs realitzats pels alumnes. Predomina evidentment, l'ús de la llengua catalana, però també es mostren treballs realitzats amb llengua anglesa.

4.7.3. Exposicions.

L'escola Riumar organitza exposicions durant el curs (castanyada, Sant Jordi...) en les quals es mostren treballs, dites, poemes, contes,... realitzats pels alumnes del centre, i en llengua catalana.

4.7.4. Programa de ràdio Llapis i paper.

El programa Llapis i Paper és una iniciativa de la Ràdio Municipal de Deltebre, Ràdio Delta, que es va estar realitzant des del curs 2008-09 fins el 2014-15 i que el curs 2016-17 s'ha tornat a realitzar. Amb aquest programa expliquem què fem a l'escola, com és la nostra escola, com vivim les coses que passen al nostre voltant i explicar-ho amb la veu dels xiquets i xiquetes de l'escola Riumar. La nostra escola s'encarrega de fer els guions radiofònics (mestre i alumnes) i fer els enregistraments. Finalment es fa el muntatge de tot el programa i s'envia a Ràdio Delta que ho emet. Predomina l'ús de la llengua catalana però alguns programes també s'han realitzat íntegrament o parcialment en Anglès o Castellà.

Els programes s'emeten els primers dimecres lectius de cada mes des d'octubre a juny a les 11 h. Al blog de la ràdio es poden trobar tots els programes realitzats.

<http://blocs.xtec.cat/radioescola/>).

4.8. Xarxes de comunitats virtuals.

La direcció del centre participa en intercanvi d'informació ,programari TIC i aplicacions amb altres escoles de la població i del nostre entorn. El mestre d'EE participa en els àmbits de: TIC aplicada a les NEE; intercanvi de protocols ,documentació, estratègies, ... entre mestres d'EE del Baix Ebre.

4.9. Intercanvis i mobilitat.

Actualment l'únic intercanvi que es realitza és amb els altres centres del nostre municipi, i entre els alumnes d'educació infantil i primària,i està encaminat a millorar la interacció entre els alumnes d'aquests cicles en el seu propi context.

Cada curs es preparen una sèrie de sortides acadèmiques que complementen el currículum escolar de cada un dels nivells educatius, amb l'objectiu d'afavorir el coneixement de la riquesa cultural i històrica d'un determinat indret.

Tots els alumnes de sisè de totes les escoles de la població participen anualment en trobades per afavorir la relació de cara al proper curs a l'institut.

4.10. Dimensió internacional del centre educatiu.

El centre no ha participat mai en projectes europeus o internacionals, però es plantejaria per propers cursos demanar un projecte Comenius, en el qual si que es realitzarien intercanvis i activitats encaminades a millorar la competència lingüística de l'alumnat en llengües estrangeres.

5. ATENCIÓ A L'ALUMNAT NOUINGUT.

L'atenció a l'alumnat nouvingut la realitzarem segons les indicacions del Pla d'Acollida del Centre a l'alumnat nouvingut, i detallada to seguit.

Durant els primers dies el tutor realitzarà una avaluació inicial de l'alumne on recollirà la màxima informació de la seva escolarització anterior i la competència que tingui en:

- Hàbits escolars.
- Tècniques instrumentals.
- Domini de llengües: oral i escrit.
- Matemàtiques, bàsicament numeració i càlcul.

Segons aquesta avaluació inicial se li aplicarà una modificació del currículum del nivell al qual s'hagi adscrit. Aquesta modificació anirà disminuint a mesura que augmentin les competències i domini del català del nouvingut.

Per aconseguir aquesta competència en el català dins dels horaris de reforços es preveuen una sèrie d'hores (al menys una diària) en la programació del centre en les quals gaudirà d'una atenció específica. Si inicialment es veu aconsellable augmentar les hores d'atenció, així es farà en detriment de les hores de reforços estipulades per a la resta de nivells. Així mateix, a mesura que augmenti la competència lingüística del català, s'aniran treient hores d'atenció específica.

Cas de necessitar-se es demanarà ajuda, en forma de material, als Programes i Serveis Educatius pertinents (Compensatòria, SEDEC...).

Quan se li planifiquin els aprenentatges es tindrà present:

- Que durant el primer curs d'estada a l'escola, l'alumne ha d'anar adquirint domini del català, i per tant, caldrà dedicar-hi una bona part de l'horari a aquest aprenentatge, en classes d'immersió i a l'aula.
- Que aquest objectiu s'ha de tenir present en totes les activitats que l'alumne realitzi a l'escola, i per tant es procurarà aplicar totes les estratègies que calgui i es realitzaran les modificacions en aquest sentit.
- Cal tenir ben definit el seu horari, així com el treball que realitzarà en tot moment.
- Cal preparar-li una programació, sobretot de les àrees instrumentals. Amb uns objectius molt concrets, no excessius, que permetin que l'alumne vagi agafant seguretat en si mateix.
- Cal decidir els materials que ha de tenir i treballar: llibres, material específic... d'acord amb els ensenyaments que ha de rebre.

- L'alumne està capacitats per aprendre molts més continguts dels que sovint creiem i que sobretot els aprendrà si afavorim la comunicació i el fet d'aprendre amb els altres.

5.1. Atenció específica.

L'atenció específica es farà a l'aula (com menys edat, més a l'aula), les dependències dels departaments de cicle i, si s'emprés material informàtic o bibliogràfic, a l'aula d'informàtica o a la biblioteca.

5.1.1- Educació Infantil.

L'aprenentatge per imitació dels companys és bàsic en aquest cicle.

La tutora ha de motivar el nen a participar en les activitats habituals de la classe i animar-lo a formar part del grup, buscant i proposant actuacions específiques a l'aula que facilitin la consecució d'aquest objectiu.

La tutora haurà de donar una atenció específica a l'alumne per assegurar que adquireix les habilitats bàsiques pròpies de l'escola i encaminades a l'adquisició de nous aprenentatges (agafar correctament el llapis, hàbits d'atenció, habilitats comunicatives, adquisició de conceptes previs...).

5.1.2- Cicle Inicial.

És el cicle on es posen les bases per a una correcta adquisició dels aprenentatges instrumentals.

La vida del grup i la relació entre iguals té molta importància en aquestes edats. L'atenció específica es farà tenint en compte aquesta característica i facilitant la participació activa del nou alumne en la vida habitual de la classe, i oferint les ajudes necessàries lligades a les activitats de l'aula ordinària.

Això implica que, una vegada aconseguida una competència lingüística bàsica, no es traurà l'alumne del grup classe en aquelles assignatures en les quals pot demostrar ràpidament una major competència (educació física, plàstica, música, anglès).

Dins de les limitacions d'horaris dels mestres, l'atenció que ha de rebre en la resta d'assignatures (català i matemàtiques especialment) es farà si es creu convenient a l'aula, o fora de l'aula, però sempre que sigui possible, respectant l'horari de matèries del seu grup classe. És a dir, l'atenció que reb en un moment donat, tindrà com a objectiu la de reforçar la mateixa matèria que els seus companys estiguin impartint a l'aula en aquell mateix horari.

5.1.3- Cicle Mitjà i Superior.

El treball escolar d'aquests cicles és cada vegada més diversificat ja que es tracten aprenentatges concrets lligats a les diferents àrees.

La participació dins del grup i saber trobar-hi el seu lloc és molt important per una bona autoestima i una formació de caràcter personal.

Per tant s'ha d'oferir les ajudes oportunes per dotar als alumnes de les competències necessàries per la seva participació activa.

El primer àmbit a tractar és el de la llengua oral, però aviat cal demanar-li la seva participació en la resta d'àrees segons les seves possibilitats.

L'ajuda específica pot oferir-se dins o fora de l'aula, treballant primer a fons l'adquisició de competència lingüística i ampliant-se a aprenentatges que poden ser nous per l'alumne i que la resta de la classe ja han fet, o bé donar una ajuda complementària, més explicacions, material diversificat, temes escrits en un llenguatge senzill, etc., que permeti el seguiment habitual dels aprenentatges del grup

6- ADDENDA al Projecte Lingüístic de l'escola Riumar per al curs 2018-19

Referents normatius:

- Instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres educatius per al curs 2018-19.
- Decret 119/2015 de 23 de juny.

Horaris globals normatius:

- En l'àrea de llengua catalana i castellana: 1050 hores (525 de català i 525 de castellà).
- En llengua estrangera :420 hores.
- Àmbit del medi: 630 hores.
- Àmbit matemàtic: 840 hores.
- Àmbit artístic: 525 hores.
- Educació física: 385 hores.
- Educació en valors o religió: 315 hores.
- Esbarjo: 525 hores.
- Hores de lliure disposició: 560 hores.

Horari real per nivells tenint en compte l'aplicació de les hores de lliure disposició:

	Cicle inicial		C. Mitjà		C. Superior		Total etapa
	1r.	2n.	3r.	4t.	5è	6è	
Llengua Catalana	3,5	3,5	3.5	3.5	3	3	700 h.
Llengua Castellana	3,5	3,5	3.5	3.5	3	3	700 h.
Llengua estrangera	1,5	1,5	2	2	2.5	2.5	420 h.
Matemàtiques	4	4	4	4	4	4	840 h.
Medi Natural	1,5	1,5	1.5	1.5	1.5	1.5	315 h.
Medi Social	1,5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	315 h.
Ed. Artística	2,5	2,5	2.5	2.5	2.5	2.5	525 h.
Ed. Física	2	2	1,5	1.5	2	2	385 h.
Ed. Valors / Religió	1,5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	315 h.
Biblioteca / Informàtica	1	1	1	1	1	1	210 h.

Aquesta distribució és d'aplicació a partir de l'inici de les classes del curs 2018-19.

7- ANNEX: QÜESTIONARI LINGÜÍSTIC

Nom de l'alumne/a: _____ Curs _____

1) El nen s'expressa habitualment en:

- CATALÀ
 CASTELLÀ
 ALTRES (especificar): _____

2) Quina és la llengua de relació familiar?

Els pares entre ells:

- CATALÀ
 CASTELLÀ
 ALTRES: _____

Els pares amb el nen:

- CATALÀ
 CASTELLÀ
 ALTRES: _____

3) Idioma habitual del pare: _____

4) Idioma habitual de la mare: _____

5) Idioma habitual d'altres membres de la família que es relacionen amb el nen/a:

_____

6) Si heu vingut de fora del municipi:

- Lloc de procedència: _____
- Quant de temps fa que sou aquí? _____
- Si el nen/a estava escolaritzat en un altre centre, en quina llengua rebia l'ensenyament? _____

NOMÉS PER ALS ALUMNES DE PARVULARI

7) Ha assistit a la llar d'infants?

- Sí
 No

8) En quina llengua es dirigien els educadors/res al nen/a:

- CATALÀ
 CASTELLÀ
 ALTRES (especificar): _____